

Rozluka musí býti vyslovena, protože žalobce nárok na ni má, avšak nelze vysloviti vinu žalované, nezbyvá tedy, než výrok o její vině z výroku vyslovujícího rozluku vypustiti. Žalovaná, žádajíc zamítnutí žaloby, žádá co možno nejvíce, více, než jest oprávněna, takže vše jiné jest méně, které v tom více jest obsaženo, takže, pokud jest oprávněno, lze na ně uznati.

Čís. 8538.

Proti žalobě (třebas již dalšího) knihovního držitele proti držiteli pozemku o jeho vydání, může žalovaný uplatniti námitkou všechny obrany, jež mu podle stavu věci přísluší proti platnosti příslušných knihovních zápisů, třebas nepodal žalobu o neplatnost a o výmaz knihovních zápisů. Žalobu knihovního držitele proti držiteli pozemku o vydání pozemku jest zamítnouti, věděl-li knihovní držitel (musel-li věděti) při nabytí pozemku, že prodatel není vlastníkem pozemku, třebas mu byl knihovně připsán.

(Rozh. ze dne 6. prosince 1928, Rv II 78/28.)

Žalobkyně byla knihovní vlastníci pozemku č. kat. 1192. Ježto žalovaná užívala tohoto pozemku, domáhala se žalobkyně žalobou, o niž tu jde, na žalované vydání tohoto pozemku. Žalovaná namítla, že neprodala pozemek č. kat. 1192 předchůdkyni žalobyně, již sice prodala domek čis. 151, avšak při tom si výslovně vyhradila, že pozemek č. kat. 1192 neprodává, že si ho ponechává ve vlastnictví a jen prý nedopatřením při sepisování kupní smlouvy se stalo, že tato výhrada nebyla pojata do smlouvy. **O b a n i ž š í s o u d y** uznaly podle žaloby. **N e j v ý š š í s o u d** zrušil napadený rozsudek a vrátil věc druhé stolici, by o ní znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Soud odvolací přejímá zjištění soudu prvního, že kupní smlouvou ze dne 3. září 1908 prodala žalovaná Julie V-ová usedlost č. p. 151 čis. vl. 144 Anežce Z-ové, aniž ze smlouvy byl vyjmut pozemek č. kat. 1192 k ní připsaný, dále, že kupní smlouvou ze dne 7. března 1910 prodala Anežka Z-ová žalobkyni tuto usedlost i s pozemkem čis. kat. 1192, ježto se pozemek ten ve smlouvě uvádí výslovně jako spoluprodaný. Odvolací soud zakládá toto své zjištění zřejmě jen na obsahu oněch písemných smluv a zjišťuje kromě toho ještě, že sporného pozemku (čis. kat. 1192) užívala vždy žalovaná, že tento stav byl žalobkyni znám, že ani Anežka Z-ová ani žalobkyně pozemku toho dosud neužívaly, uvádí toto zjištění, jak se v rozsudku výslovně praví, jen k vůli úplnosti, nevyvozuje však z něho právní důsledky, jsa toho názoru, že okolnosti tyto nejsou pro posouzení věci podstatné, ježto žalovaná, byvši o vkladu práva vlastnického k tělesu vložky čis. 144 pro Anežku Z-ovou náležitě

vyrozuměna, nepodala žalobu o výmaz podle §§ 62 a 63 knih. zák., důsledkem čehož prý nejde o spor podle těchto zákonných předpisů, v němž jedině, jak odvolací soud dále naznačuje, by snad ve zřetel přicházely námitky, které žalovaná uplatňuje. Názor tento jest právně mylný. V souzeném případě nabyla žalobkyně knihovního zápisu práva vlastnického ke spornému pozemku ovšem již na základě knihovně zapsaného práva vlastnického své předchůdkyně Anežky Z-ové. Přes to přísluší žalované podle §§ 61 až 64 knihovního zákona žaloba o neplatnost a o výmaz knihovního zápisu, jímž se vidí ve svých knihovních právech dotčena, proti žalobkyni, jakožto již druhé knihovně zapsané vlastníci, arciť jen za předpokladu, že dovedí na její straně nedostatek bezelstnosti, která vylučuje důvěru v knihy veřejné. Z toho, že žalovaná této žaloby dosud nepodala, může sice pro ni vzejítí důsledek, že pozemku toho knihovně nabýti může mezitím třetí bezelstný nabyvatel, bylo by však mylné souditi, že žalovaná z tohoto důvodu není oprávněna uplatniti v tomto sporu, v němž se na ní žalobkyně jakožto knihovně zapsaná vlastnice domáhá odevzdání sporného pozemku do držby, námitkou veškeré ony obrany, které jí podle stavu věci příslušejí proti platnosti příslušných knihovních zápisů. V této příčině namítala a dokazovala žalovaná ve sporu, že sporný pozemek Anežce Z-ové smlouvou ze dne 3. září vůbec neprodala, že ani Anežka Z-ová napotomní kupní smlouvou ze dne 7. března 1910 pozemek ten neprodala žalobkyni, že tedy knihovní zápisy v příčině tohoto pozemku spočívají na pouhém nedopatření, jež se při sepsání dotyčných listin zběhlo a že nemají pro sebe právního podkladu, což plyne z toho, že žalovaná pozemek ten až podnes nadále drží a užívá, že tento stav byl stranám znám a že žalobkyně, když se tento omyl v knihách zjistil, na vyzvání žalované projevila ochotu k nápravě této vady. Těmito ve sporu uplatněnými námitkami dovozuje žalovaná na straně žalobkyně i Anežky Z-ové nedostatek právního důvodu k nabytí vlastnictví (§§ 424, 431 obč. zák.), pokud se týče nedostatek bezelstnosti na straně žalobkyně, ježto tato, i když pozemek ten náhodou ve smlouvě ze dne 7. března 1910 jest jako spoluprodaný uveden, o tom věděla, pokud se týče při povinné bdělosti věděti musela, že pozemek ten ve skutečnosti Anežce Z-ové prodán nebyl a tato tedy přes onen knihovní zápis jeho vlastnictví nenabyla a důsledkem toho vlastnictví k němu ani na žalobkyni dále převésti nemohla (§ 442 obč. zák.). Zjistí-li se tedy, že žalobkyni pozemek Anežkou Z-ovou nebyl vůbec prodán neb aspoň, že při tehdejší koupi o tom věděla, pokud se týče při náležité bdělosti věděti musila, že přes knihovní zápis vlastníci toho pozemku není, v kteréžto příčině jest zejména v první řadě důležitou okolnost, že pozemek ten nadále až na nynější dobu drží a užívá žalovaná, musila by se žaloba žalobkyně přes její knihovně zapsané vlastnictví minouti s výsledkem. Ježto odvolací soud následkem svého mylného právního názoru v těchto směrech potřebných zjištění neučinil, nelze rozhodnouti ve věci a bylo k odůvodněnému odvolání rozsudek odvolacího soudu zrušiti a usnésti se, jak shora uvedeno.